

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1326/2021
02.06.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужилаца АА из ... и ББ из ..., које заступа пуномоћник Стеван Ж. Протић, адвокат из ..., против тужених ВВ и ГГ, обе из ..., које заступа пуномоћник Милева Богдановић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 792/17 од 21.02.2017. године, у седници одржаној дана 02.06.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 792/17 од 21.02.2017. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 8911/10 од 13.06.2016. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор стварне ненадлежности Вишег суда у Београду. Ставом другим изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе у тој правној ствари. Ставом трећим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца првог реда АА, па су обавезани тужени да тужиоцу првог реда на име дуга уплате износ од 2.311 евра и то: првотужена ВВ износ од 2 евра са законском затезном каматом на тај износ почев од 10.06.2009. године па до исплате, све у динарској противвредности по најповољнијем курсу Народне банке на дан исплате; друготужена ГГ износ од 2.309 евра са законском затезном каматом на тај износ почев од 10.06.2009. године па до исплате све у динарској противвредности по најповољнијем курсу Народне банке Србије на дан исплате, све у року од 15 дана од дана пријема пресуде. Ставом четвртим изреке, делимично је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца првог реда АА којим је тражио да суд обавезе тужене да му на име дуга исплате укупан износ од 53.689 евра преко досуђеног износа од 2.311 евра, а до траженог износа од 56.000 евра са законском затезном каматом на тај износ почев од 10.06.2009. године па до исплате, све у динарској противвредности по најповољнијем курсу Народне банке Србије на дан исплате. Ставом петим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца другог реда ББ којим је тражио да суд обавезе тужене да му на име дуга исплате износ од 90.000 евра са законском затезном каматом на тај износ почев од 10.06.2009. године па до исплате, све у динарској противвредности по најповољнијем курсу Народне банке Србије на дан исплате. Ставом шестим изреке, одбачена је тужба тужилаца АА и ББ којим су тражили да суд утврди да су тужени од 14.04.2007. године држаоци

пословног стамбеног објекта у улици ... број ... у ... изграђеном на кат. парц. ... КО ... . Ставом седмим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се утврди да тужене од 14.04.2007. године остварују новчана средства по основу издавања у закуп пословног простора у објекту ... број ... у ... изграђеном на кат. парцели ... КО ..., те да новчана средства добијена издавањем пословног простора тог објекта улазе у састав заоставштине пок. ДД бившег из ... . Ставом осмим изреке, одбачена је тужба тужиоца првог реда АА којом је тражио да суд утврди да постоји дуг по основу зајма зајмопримца пок. ДД према тужиоцу АА као зајмодавцу у висини од 56.000 евра по признаници од 04.10.2005. године. Ставом деветим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца другог реда ББ којим је тражио да се суд утврди да постоји дуг по основу зајма зајмопримца пок. ДД према тужиоцу ББ као зајмодавцу у висини од 90.000 евра по признаници од 03.06.2006. године. Ставом десетим изреке, одбијен је као неоснован предлог тужилаца за одређивање привремене мере којом би се забранило туженима да располажу пословно стамбеним објектом у улици ... број ... у ... изграђен на кат. парцели ... КО ... до правноснажног окончања поступка у овој правној ствари. Ставом једанаест изреке, обавезани су тужени да тужиоцу АА на име трошкова парничног поступка исплати износ од 80.480,00 динара са законском затезном каматом од 13.06.2016. године па до исплате у року од 15 дана од дана пријема пресуде. Ставом дванаестим изреке, обавезан је тужилац ББ да туженима на име трошкова парничног поступка исплати износ од 1.269.349,00 динара са законском затезном каматом од 13.06.2016. године па до исплате у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 792/17 од 21.02.2017. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Вишег суда у Београду П 8911/10 од 13.06.2016. године у делу трећег става изреке који се односи на камату, тако што су обавезани тужени да тужиоцу АА исплате камату по стопи коју одређује Европска централна банка од 10.06.2009. до 25.12.2012. године, а од тада до исплате по стопи коју за евро прописује Закон о затезној камати обрачунату на главни дуг у односу на тужену ВВ у износу од 2 евра и тужену ГГ у износу од 2.309 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате у року од 15 дана од дана пријема пресуде. Ставом другим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужилаца и потврђена првостепена пресуда у делу става четвртог изреке који се односи на тужену ГГ као и у ставу петом, шестом, седмом и осмом изреке. Ставом трећим изреке, укинута је наведена пресуда у делу става четвртог изреке у односу на тужену ВВ као и у ставу деветом изреке и у том делу предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење. Ставом четвртим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужилаца и потврђено решење из десетог става изреке наведене пресуде у делу којим је одбијен предлог тужиоца ББ за одређивање привремене мере, као и предлог тужиоца АА у односу на тужену ГГ, док је у преосталом делу, који се односи на предлог тужиоца АА за одређивање привремене мере у односу на тужену ВВ наведено решење укида и предмет у том делу враћа првостепеном суду на поновни поступак. Ставом петим изреке, укинута је решење о трошковима поступка из става једанаестог и дванаестог наведене пресуде и предмет у том делу враћа првостепеном суду на поновни поступак.

Против правноснажне другостепене пресуде, и тужиоци су изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о основаности ревизије у смислу члана 399. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 125/04...111/09), а сходно члану 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 55/14) Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужилаца неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходник тужених сада пок. ДД је у току 2001. године са тужиоцем АА закључио усмени уговор о зајму 20.000 евра уз уговорену камату од 5% месечно. Дана 04.10.2005. године потписао је писану изјаву о зајму оверену у Четвртом општинском суду у Београду под Ов .../... којом се констатује да је 21.09.2005. године од АА примио износ од 56.000 евра односно да укупан дуг на дан 21.09.2005. године износи 56.000 евра и да је рок враћања 31.12.2006. године. Сада пок. ДД је вратио део овог зајма на тај начин што је вршио исплате тужиоцу АА месечно дајући по 570 евра у динарској противвредности, које је овај уплаћивао на име отплате кредита за свој аутомобил, а ДД је достављао доказе о уплати – налоге за уплату „...“ у периоду од 31.05.2006. до 30.04.2007. године при чему је укупно уплаћено 6.840 евра. Преостали део дуга није исплаћен. Дана 03.06.2006. године сачињена је изјава о постојању дуга пок. ДД по основу уговора о зајму према тужиоцу ББ као зајмодавцу, у којој је наведено да је маја месеца 2004. године сада пок. ДД позајмио од тужиоца ББ износ од 107.000 евра. У изјави од 03.06.2006. године нису назначени подаци о року враћања зајма а изјаву су као сведоци потписали ЂЂ и ЕЕ и тужилац ББ као зајмодавци. Вештачењем потписа од стране вештака графолога Јована Крстића. Утврђено је да сада пок. ДД није потписао наведену изјаву о зајму од 107.000 евра. Међутим, утврђено је да је сада пок. ДД од тужиоца ББ узео зајам у износу од 15.000 евра у току 2004. године, те да је 23.06.2006. године вратио износ од 2.500 евра, а 21.07.2006. године износ од 14.500 евра. Правни претходник тужених ДД је преминуо 14.04.2007. године и за његове наследнике оглашени су супруга ВВ и ћерка ГГ, овде тужене по решењу о наслеђивању. Супруга покојног ДД оглашена је за наследника на правима и обавезама предузећа „ЖЖ“ у ликвидацији ДОО ... – ..., на чијем рачуну у време смрти ДД било 235,70 динара, односно 2 евра, док је ћерка ГГ наследила путничко возило марке „...“ тип „...“ чија је вредност у време смрти ДД износило 186.083,00 динара односно 2.309 евра. Тужене су након смрти ДД наставиле да живе у кући у улици ... број ... у ... која представља стамбено пословни објекат изграђен без одобрења за градњу, у вези кога су сада пок. ДД, а касније тужене поднели захтев за легализацију, али су ти захтеви у управном поступку коначно и правноснажно одбијени, јер нису били регулисани имовинскоправни односи на земљишту на којем се објекат налази. Против коначне одлуке другостепеног органа тужене су водиле управни спор који је окончан пресудом Управног суда У 1751/15 од 02.10.2015. године којим је одбијена тужба овде тужених. Решењем надлежног органа Општине Земун од 07.12.2000. године наложено је правном претходнику тужених рушење започетог назначеног објекта а грађевинска инспекција Градске општине Земун 13.01.2016. године обавештењем је позвала тужене да добровољно уклоне спорни објекат под претњом принудног рушења објекта које је заказано за 10.02.2016. године.

При овако утврђеном чињеничном стању првостепени суд је закључио да износ зајма од 56.000 евра назначен у овереној изјави од 04.10.2005. године представља износ главнице од 20.000 евра који је сада пок. ДД позајмио од тужиоца АА, увећан за износ уговорене камате и обрачунат у тада важећој валути евро. Како је сада пок. ДД вратио део овог зајма у износу од 6.840 евра уплатом рата за отплату аутомобила узетог на кредит, део му је враћен у новцу, док преостали део зајма није враћен. Тужене су законске наследнице пок. ДД, оне одговарају за његове дугове до висине вредности наслеђене имовине. Тужене нису доказале да су тужиоцу АА вратиле остатак главног дуга до 20.000 евра нити приложиле признанице о исплати. Стога су у обавези да врате зајам до висине вредности наслеђене имовине и то тужена ГГ у износу од 2.309 евра

(што представља противвредност износа од 186.083,00 динара, колико је вредело возило које је наследила) а тужена ВВ у износу од 2 евра што представља противвредност износа од 235,70 динара колико се нашло на рачуну привредног друштва „ЖЖ“ у ликвидацији чија права и обавезе је наследила. По налажењу првостепеног суда, без утицаја су наводи да је правни претходник тужених сада пок. ДД позајмљена средства користио за изградњу пословног стамбеног објекта у улици ... број ... .

Тужени ББ је тражио исплату износа од 90.000 евра по писаној изјави од 03.06.2006. године. Међутим вештачењем је утврђено да изјаву ДД није потписао па иста и не ствара правни основ за исплату траженог износа. Даље, у погледу дела тужбеног захтева који се односи на утврђење да су тужене у државини спорног стамбено-пословног објекта првостепени суд је закључио да тужиоци немају правног интереса за такво утврђење. За део тужбеног захтева којим је тражено да се утврди да тужене остварују новчана средства по основу издавања у закуп наведеног објекта и да тако добијена новчана средства улазе у састав заоставштине пок. ДД првостепени суд је нашао да је неоснован јер заоставштину чине сва наслеђивања подобна права која су оставиоцу припадала у тренутку смрти. У заоставштину не улазе новчана средства која његови законски наследници остварују после његове смрти. Даље, првостепени суд је закључио да је тужба недозвољена у делу којим је тражено утврђење да постоји дуг по основу зајма зајмопримца пок. ДД према тужиоцу АА, као зајмодавцу у висини од 56.000 евра по признаници од 04.10.2005. године, јер је поднет захтев за исплату тог износа. У погледу дела захтева којим је тужилац ББ тражио да се утврди да постоји дуг по основу зајма у износу од 90.000 евра, по налажењу првостепеног суда такав захтев је неоснован јер је утврђено да сада пок. ДД није својеручно потписао наведену изјаву о зајму, па иста не може бити доказ о постојању дуга. Тужба у овој правној ствари је поднета 11.06.2006. године. Правни претходник тужених је од тужиоца АА у току 2001. године позајмио 20.000 евра, а од тужиоца ББ 15.000 евра у току 2004. године. Зато је првостепени суд закључио да је истакнути приговор застарелости потраживања неоснован примењујући одредбу члана 371. ЗОО. Одлучујући о предлогу за одређивање привремене мере првостепени суд је нашао да у конкретном случају нису били испуњени услови прописани одредбом члана 293. Закона о извршењу и обезбеђењу.

Одлучујући о жалбама тужилаца, другостепени суд је закључио да је првостепени суд правилно и потпуно утврдио чињенично стање у погледу чињеница битних за одлуку о тужбеном захтеву тужиоца ББ. Закључени уговор о зајму са туженим ББ као зајмодавцем за износ од 15.000 евра који је враћен тако што је најпре 23.06.2006. године враћено 2.500 евра, а затим 21.07.2006. године износ од 14.500 евра. Даље, првостепени суд је правилно оценио налаз и мишљење вештака графолога да ДД није као зајмопримац потписао изјаву о зајму од 03.06.2006. године за позајмицу од 107.000 евра и да није имало потребе да се изводи ново графолошко вештачење. Другостепени суд налази да је првостепени суд правилно закључио да је ДД узео на зајам од тужиоца АА 20.000 евра да је део дуга у висини од 6.840 евра враћен, а да тужене као наследнице покојног АА одговарају за његове обавезе до висине наслеђене имовине све сходно одредби чл. 222. и 224. Закона о наслеђивању. Закључује да је правилан закључак првостепеног суда да је небитно да ли је позајмљени новац уложен у изградњу пословно-стамбеног објекта који се налази у ... ул. ... број ..., с обзиром да је грађевинска инспекција обавештењем од 13.01.2016. године позвала тужене да добровољно уклоне спорни објекат (јер је одбијен захтев за легализацију). Стога су без утицаја наводи тужилаца да је поднет предлог за доношење допунског решења у оставинском поступку да би се, уколико суд донесе решење о том захтеву и огласи

објекат заоставштином, наслеђена имовина знатно увећала и била би довољна да се тужиоцима врате дугови. Чињеница да после смрти ДД као његови законски наследници тужене држе предметни објекат имала би значај у смислу вредности грађевинског материјала уграђеног у тај објекат јер је грађевински објекат подигнут без одобрења за градњу. Међутим, у вези наведеног нису предлагани докази за утврђивање грађевинске вредности објекта. Другостепени суд је прихватио као правилну одлуку првостепеног суда у погледу одбијања предлога за усвајање привремене мере, јер за то нису били испуњени законски услови.

У погледу одлуке о камати првостепеног суда, другостепени суд налази да је иста погрешна па је првостепену пресуду у ставу трећем изреке преиначио и одлучио као у ставу првом изреке пресуде.

Међутим, везано за одлуку првостепеног суда за враћање дуга АА преко досуђеног износа а у односу на ВВ, другостепени суд налази да правни разлози дати у првостепеној пресуди нису јасни јер није утврђено да ли износ од 56.000 евра одговара износу главнице од 20.000 ДМ увећан за износ уговорене камате и обрачунат у тада важећој валути еуро. Нејасно је да ли је новац узет за потребе трећег лица или за неке друге потребе што представља битну чињеницу од које зависи обим обавезе тужене ВВ као супруге зајмопримца. Ово стога што је одредбом члана 187. Породичног закона прописано да за обавезе преузете ради подмирења потреба заједничког живота у браку као и за обавезе које по закону терете оба супружника одговарају супружници солидарно својом заједничком и посебном имовином. Због тога је првостепену пресуду у ставу четвртом изреке као и став девети изреке укинуо и вратио првостепеном суду на поновно суђење. У односу на став четврти, став пети, став шести, став седми, став осми и преостали део става десетог изреке у односу на тужену ГГ, другостепени суд је у свему прихватио разлоге првостепеног суда и у том делу потврдио првостепену пресуду.

Другостепени суд је нашао да је правилан закључак првостепеног суда када је закључио да не постоји правни интерес тужиоца да се утврди да су тужени држаоци пословно-стамбеног објекта у улици ... број ... у ... изграђеног на кат.парц. ... КО ... . Државина је само фактичко стање, а утврђење да су тужени од 14.04.2007. године држаоци наведеног објекта представља само утврђење чињенице, па се такав захтев не може подвести под одредбу члана 188. ЗПП.

По оцени Врховног касационог суда, овако правно схватање нижестепених судова је правилно. Докази изведени у току првостепеног поступка и закључци нижестепених судова у погледу оцене изведених доказа у свему прихвата и Врховни касациони суд. Правилно је становиште нижестепених судова да тужилац АА није могао поднети тужбу да се утврди да постоји и дуг према пок. ДД од 56.000 евра по признаници од 04.10.2005. године (став девет изреке), јер би то било у супротности са чланом 188. ЗПП. Таква тужба се може поднети само пре доспелости захтева за чинидбу из истог односа, што овде није случај јер је истовремено истакнут и захтев за чинидбу из истог односа. Даље, правилно су закључили нижестепени судови да не постоји правни интерес тужилаца да се утврди да су тужиоци држаоци пословно-стамбеног објекта у улици ... бр. ... у ..., изграђеног на кат. парц. ... КО ... те да тужбу у том делу треба одбацити. Ово из разлога што је утврђење државине фактичка чињеница а за утврђење исте не постоји правни интерес. Према члану 188. ЗПП може се у тужби тражити да суд утврди постојање, односно непостојање неког права или правног односа, или истинитост, односно неистинитост неке исправе. За разлику од својине, државина је фактичка власт на ствари па утврђење такве чињенице не оправдава нити показује постојање правног интереса стога је правилно тужба у том делу захтева одбачена. Правилан је и закључак нижестепених судова да је неоснован

захтев тужилаца да тужене од дана 14.04.2007. године остварују новчана средства по основу издавања у закуп објекта у ул. ... .. у ... и да иста улазе у заоставштину пок. ДД. Ово из разлога што према члану 1. став 2. Закона о наслеђивању заоставштину чине сва наслеђивању подобна права која су оставиоцу припала у тренутку смрти. Закупнина стечена након смрти оставиоца, сходно цитираном пропису, не улази у заоставштину.

Изведеним доказима је утврђено у односу на ББ да ДД није потписао изјаву за дуг од 90.000 евра, који је. дуг од 15.000 евра вратио, па су стога и остали захтеви тог тужиоца неосновани.

Нису од значаја ревизијски наводи да је дана 09.11.2018. године донето допунско решење О .../... и тужена ГГ1 оглашена као наследница пок. ДД, на накнадно пронађеној имовини тј. на објекту у ... у ул. ... .. Ово из разлога што из списка предмета произилази да назначено допунско решење није правноснажно па сходно томе за сада и не може производити правно дејство.

На основу члана 405. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић